

Toxicollage

Svensk Förening för Toxikologi (SFT)
www.imm.ki.se/sft

Nr 1, juni 2004

Ordföranden har ordet.....

Detta nummer av Toxicollage har sitt fokus på årsmötet i mars med temat "Riskbedömning" – en verksamhet som ju är högst aktuell och relevant för alla oss som är verksamma på landets myndigheter. Vi är många som dagligen arbetar med riskbedömning som grund för myndighetsbeslut.

Lars Wiklund ger ett referat av föredragen. I år stod fem kvinnor för alla årsmötespresentationerna och tre statliga myndigheter var representerade – Livsmedelsverket, Kemikalieinspektionen och Läkemedelsverket. Var det en slump eller är det så att flertalet kvinnliga toxikologer återfinns på myndigheter engagerade i riskbedömning?

Under årsmötesförhandlingarna avtackades Lars Wärngård, som i sin egenskap av avgående ordförande fortfarande är ledamot i SFT:s styrelse, och Agneta Falk-Filipsson, som får allra högsta betyg för sina utmärkta insatser som SFT:s sekreterare.

Fortsättning sid 2.

Innehåll

Sid

Ordföranden har ordet.....	1
SFTs styrelse 2004 – 2005	3
Presentation av nya styrelseledamöter.....	5
Årsmötet 2004.....	8
– Sammanfattning av det vetenskapliga programmet	
– Årsmötesförhandlingar	
– Verksamhetsberättelse	
– Ekonomisk redovisning	
– Revisorernas berättelse	
– Årsmötesprotokoll	
– Hedersmedlem – SFTs motivering	
IUTOX	
– Message from the president.....	24
– ICTX, Tampere, Finland	25

Ordföranden har ordet.....(forts)

Agneta efterträds av Lennart Dock. Ny vice ordförande är Cynthia de Wit och nya ledamöter är Marika Berglund och Lars Förlin, som ersätter Rune Berglind och Patrik Andersson. Ett stort ”tack” till Rune och Patrik och ett ”varmt välkommen” till Lennart, Cynthia, Marika och Lars, som alla presenterar sig i detta nummer av Toxicollage. Tillsammans representerar styrelsen flera olika verksamheter, såväl myndighetsutövning som forskning, och flera toxikologiska discipliner.

SFT har nu två hedersmedlemmar, Erik Dybing och Anders Bergendorff. Läs i Toxicollage styrelsens motivering för valet av Anders till hedersmedlem i SFT!

I förra numret av Toxicollage efterlystes en ”SFT-logga”. Inga förslag har inkommit! Nog måste det väl finnas någon medlem med grafiska och konstnärliga talanger? Fram med fantasin och ritverktygen! Något slags ”pris” kan väl utlovas...

Ni är också alla mycket välkomna att lämna förslag till ämnen för SFT-seminarier och andra SFT-aktiviteter. Hör av er till någon i styrelsen!

Till sist, boka sena eftermiddagen/kvällen den 27 oktober för SFT:s 35-årsjubileum! Bakåtblickar, framåtblickar, mingel och förtäring står på programmet – alla är mycket välkomna. Se vidare separat annons i detta nummer av Toxicollage.

Med bästa hälsningar och förhoppningar om en avkopplande sommarledighet!

Juni 2004

Kerstin Bergman, ordförande

Toxicollage

Redaktion:

Lars Wiklund

RegSafe – Regulatory Safety Sciences

Fältvägen 4

182 73 Stocksund

Tel: 0708 – 85 55 75

lars.wiklund@regsafe.se

SFTs Styrelse verksamhetsåret 2004 – 2005

<p>Ordförande: Kerstin Bergman Läkemedelsverket Box 26 751 03 Uppsala Tel: 018-17 26 30 e-post: kerstin.bergman@mpa.se</p>	<p>Vice ordförande: Cynthia de Wit Institute of Applied Environmental Research (ITM) Stockholm University 106 91 Stockholm Tel 08-674 71 80 e-post: cynthia.de.wit@itm.su.se</p>
<p>Sekreterare: Lennart Dock Kemikalieinspektionen Box 2 172 13 Sundbyberg Tel: 08-519 412 68 e-post: lennart.dock@kemi.se</p>	<p>Skattmästare: Christian Lindh Avd. för Yrkes- och Miljömedicin Universitets sjukhuset 221 85 Lund Tel: 046-17 38 19 e-post: christian.lindh@ymed.lu.se</p>
<p>Ledamöter: Anna Lindberg Kemikalieinspektionen Box 2 172 13 Sundbyberg Tel: 08-519 412 21 e-post: anna.lindberg@kemi.se</p>	<p>Lars Wiklund RegSafe - Regulatory Safety Sciences, Fältvägen 4 182 73 Stocksund. Tel: 070-885 55 75 e-post: lars.wiklund@regsafe.se</p>
<p>Lars Förlin Zoofysiologi Göteborgs universitet Box 463 405 30 Göteborg Tel: 031-773 3676 e-post: l.forlin@zool.gu.se</p>	<p>Marika Berglund Institutet för miljömedicin Karolinska institutet Box 210 171 77 Stockholm Tel: 08-524 875 36 e-post: marika.berglund@imm.ki.se</p>
<p>Avgående ordförande: Lars Wärngård Vinnova Mäster Samuelsgatan 56 111 21 Stockholm Tel: 08-473 31 97 e-post: lars.warngard@vinnova.se</p>	

Övriga funktioner

<p>Revisorer: Bert-Ove Lund Kemikalieinspektionen Box 2 172 13 Sundbyberg Tel: 08-519 411 00 e-post: bertovel@kemi.se</p>	<p>Revisorsuppl.: Ulla Stenius Institutet för Miljömedicin Karolinska Institutet Box 210 171 77 Stockholm Tel: 08-524 800 00 e-post: ulla.stenius@imm.ki.se</p>
<p>Anna Gräske Kemikalieinspektionen Box 2 172 13 Sundbyberg Tel: 08-519 411 00 e-post: anna.graske@kemi.se</p>	

Valberedning

Ordförande:

- Lars Wårngård, Vinnova, Stockholm

Ledamöter:

- Eva Brittebo, Uppsala Universitet, Uppsala
- Patrik Andersson, AstraZeneca, Mölndal
- Rune Berglind, FOI, Umeå
- Agneta Falk Filipsson, Kemikalieinspektionen, Stockholm

Presentation av nya SFT styrelseledamöter Valda vid årsmötet 2004

Cynthia de Wit
Vice ordförande

Institutet för tillämpad miljöforskning (ITM)
Stockholms Universitet
106 91 Stockholm

cynthia.de.wit@itm.su.se

Jag är ekotoxikolog och forskare på ITM vid Stockholms universitet. Jag kommer ursprungligen från USA där jag läste biologi och kemi och sedan tog en mastersexamen i zoofysiologi (comparative physiology). Jag kom till Sverige på ett Fullbrightstipendium 1981 för att forska om igelkottars naturliga resistens mot huggormsgift. Forskningen blev så lyckat att jag disputerade på ämnet vid Zoofysiologiska institutionen, Lunds universitet 1987. Under min forskarutbildning läste jag även toxikologikursen vid Karolinska Institutet och hjälpte till att organisera en påbyggnadskurs i toxikologi vid LU.

Sedan fick jag jobb hos Naturvårdsverket och bytte ut naturliga gifter mot antropogena sådana när jag fick ansvar för ett stort projekt om dioxiner och dioxinlika ämnen i svensk miljö. Under tiden inkluderades även bromerade flamskyddsmedel. År 1992 fördes flera av NVs laboratorier över till Stockholms universitet där vi bildade ITM. Ungefär samtidigt blev jag docent i ekotoxikologi. Under åren har jag haft flera forskningsprojekt om bromerade flamskyddsmedel, t ex polybromerade difenyletrar (PBDE), hexabromcyklododekan och tetrabrombisfenol A. Jag är särskilt intresserad av deras "fate" i miljön, hur de omvandlas, deras upptag, metabolisering, effekter, bioackumulering och biomagnifiering i organismer.

Tidigare har mycket av min forskning riktats mot den akvatiska miljön särskilt fisk men jag har blivit mer intresserad av hur BFRs som har hög molekylvikt (t ex DeKaBDE) beter sig i den terrestra miljön på sistone, t ex i pilgrimsfalkar. Jag är även aktiv som expert i Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) och har varit ansvarig för två större rapporter om persistenta organiska ämnen (POPs) i Arktis (utkom 1998 och 2004). Jag är kursansvarig för en ny 20 p kurs – introduktion till miljövetenskap för naturvetare som går första gången nu på hösten.

Lennart Dock, Dr med vet
Sekreterare

Toxikolog/hälsoriskbedömare
Avdelningen för Riskbedömning
Kemikalieinspektionen (Kemi)
Box 2
172 13 Sundbyberg

lennart.dock@kemi.se

Vid årsmötet 2004 valdes jag till sekreterare i SFT. Det blir en stor utmaning att ta vid efter Agnetas storartade arbete!

Jag föddes 1954 och växte upp i den lilla bruksorten Hallstahammar, 2 mil från Västerås, men flyttade därifrån så snart som jag slutat gymnasiet och gjort lumpen (i Linköping). Min akademiska utbildning inleddes 1973 på Stockholms universitet där jag tog en fil. kand. i kemi och mikrobiologi 1977. Jag fortsatte med forskarutbildning vid Rättsmedicinska institutionen på KI. Jag tillhör det relativa fåtal av SFT:s medlemmar som inte gått toxikologutbildningen vid KI men under min forskarutbildning gick jag några av delkurserna och jag har deltagit i undervisningen på olika sätt nästan sedan begynnelsen.

Sedan jag disputerat 1982 på en avhandling om antioxidanterns effekt på metabolisk aktivering och DNA-bindning av polycykliska kolväten tillbringade jag ett år som post-doc vid MD Anderson Cancer Center i Texas. Forskningen där ägnades åt reaktiva PAH-metaboliters interaktion med isolerat kromatin. Jag återkom till Institutionen för toxikologi vid KI 1983 men lämnade KI för en tid 1986 då jag anställdes som forskare vid Statens Miljömedicinska Laboratorium, sedermera Institutet för miljömedicin (IMM), där jag arbetade med metallers toxikologi. Arbetet innebar både experimentella studier och riskbedömningar, bl a av förorenade markområden, såväl nationellt som inom EU. Under tiden på IMM deltog jag också i den tredje RASS-kursen som hölls på Capri 1990.

Jag kom tillbaks till KI som en följd av att IMM blev en storinstitution där efter samgåendet med KI:s Inst. för Hygien och Inst. för Toxikologi.

För två år sedan lämnade jag högskolan sedan jag fått anställning som toxikolog och hälsoriskbedömare på Kemikalieinspektionen. Nuvarande arbete omfattar riskbedömningar av ”existerande ämnen” och frågor som rör klassificering och märkning av kemiska ämnen och blandningar, såväl inom EU som inom det ”globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier” (GHS).

Efter åtskilliga års utbildning, forskning, arbete, erfarenhet och nyfikenhet tycker jag mig nu ha fått ett hum om toxikologins vittomfattande och fascinerande område.

Lars Förlin
Ledamot

Lars Förlin presenteras i nästa nummer av Toxicollage.

Marika Berglund
Ledamot

Institutet för Miljömedicin (IMM),
Karolinska Institutet,
Box 210, 171 77 Stockholm

marika.berglund@imm.ki.se

Att bli invald i SFT:s styrelse som ledamot känns mycket hedrande och jag vill börja med att tacka för förtroendet. Jag växte upp i Nockeby i Bromma, läste kemi på Stockholms universitet (KÖL) och biomedicin i Uppsala (BMC). Min första kontakt med min nuvarande arbetsplats, Institutet för Miljömedicin, Avd. för Metaller och hälsa, hade jag 1986. Då projektanställdes jag på Statens Miljömedicinska Laboratorium (SML) för att utreda försurningens hälsoeffekter. Under arbetet med rapporten insåg jag mina begränsningar på det toxikologiska området och anmälde mig därför till Toxikologutbildningen vid KI.

Efter examen 1988 blev jag kvar och disputerade 1994 på en avhandling med den "extremt långa titeln" (cit. DN) *Methods for studying exposure dose, absorbed dose and target organ dose of selected environmental pollutants in the general population*. SML blev så småningom IMM och vi införlivades med KI på gott och ont. Den akademiska världen har onekligen sina för- och nackdelar. Under (alla) mina år på SML/IMM har jag hunnit ägna mig åt forskning, utredning och riskbedömning av bly, kadmium, och kvicksilver, och även kvävedioxider. Mitt huvudintresse har hela tiden varit exponeringsrelaterat. Under senare år har jag ägnat en hel del tid åt den nationella hälsorelaterade miljöövervakningen.

Årsmötet 2004

Årsmöte i Svensk Förening för Toxikologi (SFT)
Fredagen den 12 mars 2004,
Nobel Forum, Karolinska Institutet

1. Vetenskapliga program:

Sammanfattat av **Lars Wiklund**, RegSafe

Riskbedömning – Bara tröskeldoser?

Ordförande: **Lars Wärngård**, VINNOVA

10.00-10.30 ”Traditionell” riskbedömning och bedömningsfaktorer,
Maria Wallén, Kemikalieinspektionen

Maria gick igen principerna för riskbedömning och diskuterade kring användandet av bedömningsfaktorer (assessment factors, AF) för att komma till ett ADI, TDI, AOEL eller liknande hälsobaserat riktvärde. Hon konstaterade att det föreligger ett behov av att harmonisera den nuvarande användningen av AFs, eftersom olika regelsystem, direktiv och praxis kan resultera i olika skyddsnivåer för olika populationer.

AFs används för att kompensera för all osäkerhet i databasen och bestäms bl a av mellanartsvariation, inomartsvariation, effektens allvarlighetsgrad, databasens kvalitet och tillräcklighet, exponeringens varaktighet, extrapolering mellan olika tillförselvägar, känsliga grupper, synergistiska effekter, kaloribehov, skillnader i basal metabolism och artens storlek (allometric scaling).

Data kan tyda på att den vanligen använda AF på 100 kan vara för liten, även om spännvidden för AFs sträcker sig upp till max 10 000 (US EPA 2002).

Även begreppet MOS (Margin Of Safety) och vad en tillräcklig MOS är diskuterades.

10.30 – 11.00 Riskbedömning av genotoxiska substanser,
Lilianne Abramsson Zetterberg, Livsmedelsverket

Lilianne redogöra för olika gifter i vår mat och diskuterade bl a ”naturliga” gifter, tillsatser, förpackningsmaterial, rester av pesticider och läkemedel. EU gränsvärden för aflatoxin (genotoxiskt, carcinogent) i olika produkter redovisades liksom gränsvärden för olika genotoxiska substanser i dricksvatten (B(a)P, akrylamid m fl). För att

förpackningsmaterial och tillsatser skall kunna godkännas krävs resultat från 3 olika genotoxicitetsstudier in vitro: genmutationer i bakterier, genmutationer i däggdjursceller och kromosomaberrationer i däggdjursceller. Lilianne avslutade med att diskutera kring akrylamid i livsmedel. T ex kan akrylamidhalten i chips uppgå till ca 1 000 ug/kg vilket kan jämföras med de krav som gäller på akrylamid i förpackningar, t ex chipspåsar, där akrylamidhalten skall ligga under 10 ug/kg.

11.00 – 11.20 Acceptans av genotoxiska föroreningar i läkemedel,
Kerstin Bergman, Läkemiddelsverket

Kerstin redogjorde för bedömning av genotoxiska ämnen i läkemedel, under vilka situationer de kan förekomma samt vilka olika regelverk som styr testkrav mm (CPMP, ICH etc). Ofta rör det sig om spårmängder, t ex rester från synteser eller nedbrytningsprodukter. Enligt gällande ICH riktlinjer för föroreningar/nedbrytningsprodukter i läkemedel är ”tröskeln” för testkrav, bl a för genotoxicitet, 0.05 % (> 2 g daglig dos).

Kerstin redogjorde vidare för gränsvärden av vissa genotoxiska föroreningar (bensen, 1,2-diklorethan och etylenoxid), samt diskuterade angående rester av icke-genotoxiska, carcinogena lösningsmedel och hur man beräknar ett PDE (Permitted Daily Exposure).

Avslutningsvis informerades om begreppet TTC – Threshold of Toxicological Concern, som ursprungligen diskuterats för livsmedel, men som även skulle kunna vara tillämpligt inom andra områden. Ett TTC på 1.5 ug/persdon/dag har föreslagits kunna utgöra en försumbar risk (även om ämnet är en carcinogen). Problem med TTC är att detektion vid så låga nivåer många gånger är omöjlig, och att de tröskelvärden för toxikologisk bedömning som rekommenderas av ICH är betydligt högre.

11.20 – 11.40 Endokrint verksamma ämnen - Lågdoseffekter och tröskeldoser?,
Annika Hanberg, Institutet för Miljömedicin (IMM), KI

I denna presentation redogjordes för riskbedömning av hormonstörande ämnen (EDC: Endocrine Disrupting Chemicals) och vilka problem som kan föreligga, bl a motstridiga resultat och U/J formade dos-responskurvor med lågdosstimulering och högdosinhibering.

Dos-responsfrågan är mycket kontroversiell. Rapporterade ”lågdoseffekter” diskuteras intensivt och studier upprepas ibland med motstridiga resultat. Även om ”lågdoseffekter” kan uppträda, upprepas inte resultaten konsistent och den toxikologiska signifikansen av de rapporterade effekterna är därför oklar.

Flera frågor kan ställas för att söka en förklaring till de motstridiga resultaten, t ex: Är studiedesign identisk för olika studier? Olika stam/art, exponering, ålder, timing? Tolkning? Hur identifieras NOAEL?, Räcker 3 dosgrupper?

Toxicollage Nr 1, 2004

Ett ökat kunskapsbehov inom området föreligger, bl a mekanistisk kunskap.

12.45 – 13.05 ”Nya” kvantitativa metoder inom hälsoriskbedömning,
Agneta Falk Filipsson, Kemikalieinspektionen/IMM, KI

Agneta konstaterade inledningsvis att det är lätt att anta att en tröskeldos föreligger, men att detta är svårt eller omöjligt att mäta. Sedan följde en jämförelse mellan NOAEL metoden (deterministisk metod), Benchmark dos metoden och Probabilistiska metoder.

Fördelar (+) och nackdelar (-) för de olika metoderna sammanfattades enligt följande:

Deterministisk metod:

- + Lätt att tillämpa
- + Tradition, lätt att få acceptans
- Begränsad information används
- Dåliga studier ger högre NOAEL
- Känslighets och osäkerhetsanalyser ej meningsfulla
- ”Över”konservativ? → förlorar i trovärdighet

Benchmark dos och Probabilistisk metod:

- + Löser de stora nackdelarna med deterministisk metod
- + Starkare teoretisk grund
- + Mer flexibel
- Mer komplicerad, mer tidsödande
- Regler och vägledning uppmuntrar inte användning –uppdatera/omvärdera?!
- Behöver nå konsensus

Agneta avslutade med uppmaningen till oss alla att våga använda ”nya” kvantitativa metoder inom hälsoriskbedömning!

13.05 – 13.30 Diskussion
Diskussionsledare: **Lars Wiklund, Pfizer**

13.30 – 13.45 Reflektioner från dagen - Avslutning
Torbjörn Malmfors, Malmfors Consulting

Efter en livlig diskussion gav Torbjörn sina reflektioner över dagens program och konstaterade bl a att det var positivt att SFT tog upp riskbedömning som ämne för årsmötet och att det är naturligt att riskbedömning ingår som en del av toxikologin.

2. Årsmötesförhandlingar

2.1 Föredragningslista

Årsmötet öppnas
Val av ordförande och sekreterare till mötet
Val av justeringsmän tillika rösträknare
Fråga om mötets behöriga utlysande
Verksamhetsberättelse
Ekonomisk redovisning
Revisorernas berättelse
Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
Fastställande av årsavgift
Val av vice ordförande
Val av sekreterare för 2004 och 2005
Val av två ledamöter för 2004 och 2005
Val av revisorer för 2004
Val av ordförande och ledamöter i valberedningen för 2004
Stadfästade av nya medlemmar
Information från styrelsen
Övriga frågor. Styrelsen tillhanda senast 5:e mars 2003.
Kallelse av Hedersledamot

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG

Vice ordförande: Cynthia de Wit, ITM, Stockholms Universitet, Stockholm

Sekreterare: Lennart Dock, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg
(nyval, 2 år)

Ledamöter i styrelsen: Marika Berglund, Institutet för Miljömedicin, KI, Stockholm
(nyval, 2 år)
Lars Förllin, Zoologiska Institutionen, Göteborgs Universitet,
Göteborg (nyval, 2 år)

Revisorer: Bert-Ove Lund, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg (omval)
Anna Gräske, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg (omval)

Revisorsuppleant: Ulla Stenius, Institutet för Miljömedicin, KI, Stockholm
(omval)

STYRELSENS FÖRSLAG

Hedersledamot: Anders Bergendorff

2.2 Verksamhetsberättelse

Svensk Förening för Toxikologi • Swedish Society of Toxicology
Årsberättelse för verksamhetsåret
1 januari - 31 december 2003

Styrelsens sammansättning

Ordförande

Lars Wärngård, VINNOVA, Stockholm

Vice ordförande

Kerstin Bergman, Läkemedelsverket, Uppsala

Sekreterare

Agneta Falk Filipsson, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg

Kassör

Christian Lindh, Avdelningen för Yrkes- och Miljömedicin, Lunds Lasarett, Lund

Ledamöter

Patrik Andersson, Inst f. Medicinsk och Fysiologisk kemi, Göteborgs Universitet,
Göteborg

Rune Berglind, FOI, Umeå

Lars Wiklund, Pfizer, Stockholm

Anna Lindberg, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg

Övriga funktionärer och uppdrag

Webmaster:

Tomas Ekström, Arbetslivsinstitutet, Stockholm

Redaktör för Toxicollage och hemsidan:

Lars Wiklund, Pfizer, Stockholm

Revisorer

Bert-Ove Lund, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg

Anna Gräske, Kemikalieinspektionen, Sundbyberg

Ulla Stenius, Institutet för Miljömedicin, KI, Stockholm

Styrelsemöten

Styrelsen har under året haft 8 protokollförda sammanträden, varav ett telefonmöte:
10 april, 21 maj, 1 september, 15 oktober, 21 november, 17 december, 20 januari och
13 februari.

Skrivelser och yttranden från styrelsen

SFTs styrelse lämnade den 27 juni 2003 in ett remissvar till EUs REACH konsultation. REACH (Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals) är ett förslag till ny EU kemikalieförordning.

SFTs styrelse har under perioden röstat fram John Fowler till ny sekreterare i EUROTOX styrelse.

En uppdaterad programförklaring, 2003-05-21, har tagits fram av styrelsen. Programförklaringen finns att tillgå på SFTs hemsida.

Programverksamhet 2003

7 Mars

Vid årsmötet på Vetenskapsakademien hölls ett seminarium med titeln ”Biomarkers in Toxicology”. I det första föredraget så diskuterade Tom Hutchinson, AstraZeneca Global SHE, Brixham, Storbritannien, kring biomarkörer inom ekotoxikologi under titeln Biomarkers - essential tools in mechanistic toxicology and ecotoxicology. I det andra föredraget berättade Krister Halldin, Avd för ekotoxikologi, EBC, Uppsala Universitet under titeln Xenoestrogens and brain development – avian biomarkers om försök på vaktel. Joakim Larsson från fysiologiska institutionen vid Göteborgs universitet talade kring Biomarkers of environmental masculinisation and feminisation. Sista talaren var Ina Schuppe-Koistinen från AstraZeneca, Safety Assessment. Hon höll en föreläsning kring The use of biomarkers in drug research and development.

19 mars

SFT anordnade ett regionalt seminarium i Umeå med titeln Toxikologi och terrorism: gränsdragningar för politisk verksamhet, myndigheters övervakande roll och forskarnas nyfikenhet”. Syftet med seminariet var att belysa statens krav på förenlighet med lag och etik, forskarmyndighetens resultatbehov och medborgarnas krav på insyn, beträffande förenligheten mellan toxikologisk forskning, offentlighet och politisk verksamhet. En fråga av intresse var bland annat de moraliska gränser som idag begränsar forskningen och hur dessa gränser i framtiden eventuellt kommer att förändras i det mer öppna Europa. Till seminariet inbjöds: Åke Sellström, Avdelningschef vid Totalförsvarets Forskningsinstitut, FOI, i Umeå; Martin Petersson, Doktorand vid KTH i ämnesområdet Filosofi, Teknik och Etik – Riskfilosofi och Jan-Olov Johansson, Journalist vid Vetenskapsradion.

14 april

SFT anordnade ett seminarium om Från kosttillskott till dopingmedel – hälsoeffekter”. Kettel Svensson från Livsmedelsverket representerade SFT och var ordförande för mötet. Seminariet var ett resultat av diskussioner som förts i ”Prestationsproduktgruppen”. Denna grupp tillkom bland annat för att tackla problem med kosttillskott illegalt innehållande doping eller läkemedelssubstanser och substanser och produkter i gränsområdena mellan livsmedel/läkemedel och dopingmedel. Idag ingår i denna grupp ett flertal myndigheter som Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Tullverket,

Toxicollage Nr 1, 2004

Dopinglaboratoriet, RF, Konsumentverket, Dopingjouren, Rättsmedicinalverket, Socialstyrelsen, Giftinformationscentralen, Rikskriminalpolisen, Folkhälsoinstitutet m fl.

Torbjörn Åkerfeldt, Institutionen för medicinska vetenskaper, Nutrition, Uppsala Universitet, Klinisk kemi och farmakologi, Uppsala Akademiska sjukhus, inledde med några definitioner kring dopning. Karin Söderlund, Institutionen för fysiologi och farmakologi, Karolinska Institutet/Idrottshögskolan Stockholm, fortsatte med Behövs kreatin och har det några effekter? Därefter talade Hans-Christer Holmbergs, Institutionen för fysiologi och farmakologi, Karolinska Institutet samt Sveriges Olympiska Kommitté, om Bloddopning inom idrotten. Ulla Beckman-Sundh, Toxikologiska enheten, Livsmedelsverket avslutade genom att berätta om Grenade aminosyror – ”stimulantia”.

13 juni

Ett seminarium med titeln Toxicokinetic and dynamic (TK-TD) modelling in toxicological risk assessment” anordnades av SFT i samband med att en NIVA kurs hölls i Sverige. Inbjudna föreläsare var Mel Andersen, CIIT Centers for Health Research, USA; Pierre Droz, Institute of Occupational Health Science, Switzerland och Gunnar Johanson, Institutet för Miljömedicin, KI. Ordförande för mötet var SFTs ordförande Lars Wärngård.

13 oktober

Den 13 oktober anordnade SFT ett seminarium om Naturläkemedel i Uppsala. Vice ordförande Kerstin Bergman var moderator. Ett trettiotal personer, företräddesvis från myndigheter, deltog. Under rubriken: Vad är ett naturläkemedel? inledde docent Per Claesson, Läkemedelsverket. Farm. dr. Jan G. Bruhn fortsatte genom att ge en exposé över utvecklingen inom naturläkemedelsområdet, i huvudsak de senaste 40 åren. Apotekare Lena Sahlström redogjorde för hur Läkemedelsverket bedömer naturläkemedels säkerhet. Läkare Barbro Gerdén besvarade frågan: Kan man få biverkningar av naturläkemedel? med ett tydligt JA! Avslutningsvis redogjorde med. dr. Eva Gil Berglund för Interaktioner mellan naturläkemedel och andra läkemedel. De flesta föredragshållarna framhöll att konsumtion av naturläkemedel är en realitet som vi inte får blunda för. Än så länge råder dock brist på kunskap och informationsutbytet mellan läkare och patient måste förbättras.

13 oktober

Svensk Förening för Toxikologi (SFT) och Institutet för Miljömedicin (IMM) bjöd in till en föreläsning med titeln: The struggle of making risk assessment more quantitative. Föreläsare var Professor Wout Slob från RIVM/Utrechts Universitet. Föreläsningen handlade om det arbete som utförs i Holland när det gäller kvantitativ riskbedömning. Professor Slob talade om benchmarkdos metoden och probabilistisk modellering, men även om mer generella saker t.ex. om hur data kan tolkas. Han kom också in på svårigheter man kan stöta på då man försöker implementera nya metoder och hur man tänker när det gäller riskbedömning.

Samarbete med andra organisationer

SFTs styrelse har inlett diskussion om ett eventuellt samarbete med Riskkollegiet.

Internationell verksamhet

SFT är medlemmar i EUROTOX och IUTOX. Vid EUROTOX 2003 i Florens deltog från SFT: Lars Wärngård (SFTs ordförande), Agneta Falk Filipsson (SFTs sekreterare) och Lars Wiklund. Vid årsmötet representerades SFT av Lars Wärngård och Agneta Falk Filipsson.

Toxicollage och övriga utskick till medlemmar

Toxicollage har utkommit med 1 nummer under verksamhetsåret, i december 2003. Numret har skickats ut elektroniskt till de drygt 90 % av föreningens medlemmar som styrelsen har uppgift om e-post adress till.

Kallelse till årsmötet har med stöd av föreningens stadgar skickats ut elektroniskt till dem av föreningens medlemmar som styrelsen har uppgift om e-post adress till. Övriga medlemmar har fått kallelsen med vanlig post. Information om SFTs seminarier och andra seminarier och möten med toxikologisk anknytning, samt information om lediga toxikologtjänster har skickats ut via e-post.

Det mesta av informationen samt Toxicollage har även funnits tillgänglig på föreningens hemsida.

Hemsidan

Under verksamhetsåret har arbetet med att hålla hemsidan aktuell och attraktiv för föreningens medlemmar fortsatt. Adressen till hemsidan är <http://www.imm.ki.se/sft>

Medlemmar

Medlemsregistret har reviderats så att medlemmar som varken betalt medlemsavgiften för 2002 eller 2003 har uteslutits med stöd av SFTs stadgar. Efter denna revision uppgår antalet medlemmar till 442 st. Föreningen har en hedersmedlem.

Nya medlemmar verksamhetsåret 2003

SFT har under verksamhetsåret antagit 34 nya medlemmar:

Luisa Becedas
Martin Billger
Daniel Borg
Carolina Bredhult
Martin Carnerup
Arieh Cohen
Kristian Dreij
Lena Ernstgård

Lars Förlin
Sara Gunnare
David Gunnarsson
Johanna Haglund
Krister Halldin
Maria Hedmer
Veronica Hermansson
Tina Isaksson

Toxicollage Nr 1, 2004

Sofia Jonasson
Anna Karlsson
Monica Kristiansson
Susanna Lassus
Johan Lindberg
Maria Lindstam
Ulf Magnusson
Anna Mattson
Emelie Mattsson

Lena Olsén
Ulrika Selendy
Carl Johan Sembro
Ilona Silins
Linda Swedin
Erika Witasp
Ida von Schéele
Yu Zuoxiang
Rickard Åsgård

Stödjande medlemmar 2003

Kemikalieinspektionen
AstraZeneca

Stort tack för ert stöd!

2.3 Ekonomisk redovisning

Ekonomisk redogörelse

SFT 31/12 2002 – 31/12 2003

INKOMSTER

Medlemsavgifter 388 st	58,170.00	
Stödmedlemmar 2 st	10,000.00	
Medlemsregister 2 st	4,000.00	
Ränta Postgiro	11.01	
Ränta SE-banken	<u>470.66</u>	
	72,651.67	72,651.67

UTGIFTER

Medlemskap internationella föreningar (IUTOX, EUROTOX) 18,173.69

Kostnader för programverksamheten

Årsmöte	22,287.50	
Seminarieverksamhet	13,855.00	
Resekostnader	<u>3,266.00</u>	
	39,408.50	39,408.50

Administrativa kostnader

Resekostnader styrelse	6,901.00	
Förtäring	4,500.00	
Porto, skatt, PG avgift	1,826.50	
Presenter och blommor	<u>1,055.00</u>	
	14,282.50	14,282.50
		71,864.69

Ingående Saldo 31 december 2002 90,598.56

Utgående Saldo 31 december 2003 91,385.54

Verksamhetsårets överskott +786.98

Toxicollage Nr 1, 2004

Förslag till budget 2004

INKOMSTER		
Medlemsavgifter 400 st	60,000	
Stödmedlemmar 2 st	10,000	
Medlemsregister 2 st	4,000	
Ränta Postgiro	20	
Ränta SE-banken	<u>500</u>	
	74520	74,520
UTGIFTER		
Medlemskap internationella föreningar (IUTOX, EUROTOX)		19,000
Kostnader för programverksamheten		
Årsmöte	20,000	
Seminarieverksamhet	15,000	
Resekostnader	<u>5,000</u>	
	40000	40,000
Administrativa kostnader		
Resekostnader styrelse	9,000	
Förtäring	4,000	
Porto, skatt, PG avgift	1,000	
Presenter och blommor	1,520	
	15,520	<u>15,520</u>
		74,520

2.4 Revisorernas berättelse

REVISIONSBERÄTTELSE

Ekonomisk redogörelse för Svensk Förening för Toxikologi från den 31 december 2002 till den 31 december 2003.

Ingående Saldo 31 december 2002 **90,598.56**

INKOMSTER

Medlemsavgifter	58,170.00	
Stödmedlemmar	10,000.00	
Medlemsregister	4,000.00	
Ränta Postgiro	11.01	
Ränta SE-banken	<u>470.66</u>	
	72,651.67	72,651.67

Toxicollage Nr 1, 2004

UTGIFTER

Kostnader för programverksamheten	39,408.50	
Medlemskap internationella föreningar	18,173.69	
Administrativa kostnader	<u>14,282.50</u>	
	71,864.69	71,864.69
ÅRETS RESULTAT	+786.98	

UTGÅENDE SALDO 31 december 2003 **91,385.54**

Lund den 9 februari 2004

Christian Lindh, Skattmästare

Vi har denna dag granskat Svensk Förening för Toxikologis bokföring under tiden 31 december 2002 till 31 december 2003. Gjorda in och ut betalningar stämmer med företedda verifikationer. Av utgående saldo den 31 december 2003 finns 21,255.64 kr på postgirokontot samt 70,129.90 på SE-bank kontot.

Ekonomisk ansvarsfrihet för årets styrelse tillstyrkes.

Stockholm den 2004
Bert-Ove Lund

Stockholm den 2004
Anna Gräske

2.5 Årsmötesprotokoll

Protokoll fört vid SFTs årsmöte den 12 mars 2004, Nobel Forum, Karolinska Institutet, Stockholm

- § 1 SFTs ordförande Lars Wärngård hälsade de närvarande medlemmarna välkomna och förklarade mötet öppnat.
- § 2 Till ordförande att leda dagens möte valdes Lars Wärngård. Till sekreterare för dagens möte valdes föreningens sekreterare Agneta Falk Filipsson.
- § 3 Till justeringsmän tillika rösträknare valdes Marika Berglund, IMM/Karolinska Institutet och Fredrik Waern, AstraZeneca.
- § 4 Godkändes att mötet utlysts i tid.
- § 5 Agneta Falk Filipsson föredrog verksamhetsberättelsen för det gångna verksamhetsåret (bilaga 1). Med följande justeringar godkändes verksamhetsberättelsen och lades till handlingarna: Under punkten ”Skrivelser och yttranden från styrelsen” ska det stå att John Fowler valdes till ny sekreterare i Eurotox styrelse. Under punkten ”Internationell verksamhet” skall det nämnas att SFT är medlem i IUTOX.
- § 6 Föreningens kassör Christian Lindh redovisade föreningens ekonomi (bilaga 2). Den visade på ett överskott på 787 kronor. Skattmästarens tillika styrelsens budgetförslag presenterades också.
- § 7 I revisorernas frånvaro föredrog Christian Lindh deras skriftliga berättelse.
- § 8 Styrelsen beviljades ansvarsfrihet i enlighet med revisorernas förslag för verksamhetsåret 2003.
- § 9 Årsavgiften för 2004 fastställdes vara oförändrad 150 kr för medlemmar och 5000 kronor för stödjande medlemmar.
- § 10 Mötet valde enligt valberedningens förslag Cynthia de Wit ITM/Stockholms Universitet till vice ordförande.
- § 11 I enlighet med valberedningens förslag valdes Lennart Dock, Kemikalieinspektionen till sekreterare för år 2004 och 2005.
- § 12 Mötet valde i enlighet med valberedningens förslag Lars Förlin, Zoologisk Institutionen vid Göteborgs Universitet och Marika Berglund, IMM/Karolinska Institutet till ledamöter i styrelsen för år 2004 och 2005.

Toxicollage Nr 1, 2004

- § 13 Till revisorer omvaldes Bert-Ove Lund och Anna Gräske från Kemikalieinspektionen. Ulla Stenius omvaldes till revisorsuppleant.
- § 14 Till ordförande i valberedningen tillsattes Lars Wärngård i egenskap av styrelsens avgående ordförande. Till ledamöter valdes Eva Brittebo, Uppsala Universitet, Uppsala; Patrik Andersson, AstraZeneca Mölndal; Rune Berglind, FOI Umeå och Agneta Falk Filipsson, Kemikalieinspektionen, Stockholm.
- § 15 De av styrelsen invalda medlemmarna stadfästes av årsmötet som medlemmar i SFT.
- § 16 Ingen information från styrelsen.
- § 17 Inga övriga frågor.
- § 18 Mötet kallade Anders Bergendorff till hedersledamot i SFT (motivering i bilaga 3)
- Avgående ordförande Lars Wärngård avtackade de styrelsemedlemmar Rune Berglind, Patrik Andersson och Agneta Falk Filipsson som nu lämnar sina poster. Lars Wärngård avtackades av SFTs nya ordförande Kerstin Bergman.

Mötets ordförande avslutade mötet och tackade de närvarande för visat intresse.

Vid protokollet justeras justeras

Agneta Falk Filipsson Marika Berglund Fredrik Waern

Svensk Förening för Toxikologi (SFT)

Hedersmedlem

Anders Bergendorff

SFTs Motivering:

Anders Bergendorff var en av pionjärerna vid uppbyggandet och införandet av toxikologutbildningen vid Karolinska Institutet. Utbildningen som var den första i sitt slag både i Sverige och internationellt har tillfört Sverige hög kompetens inom såväl forskning, toxicitetstestning, som riskbedömning och har dessutom setts som en förebild för andra utbildningar i världen. Alltsedan första kursstart 1976 till sin pensionering 2003 har Anders Bergendorff fungerat som studierektor och varit den självklara frontfiguren för denna unikt sammanhållna och breda utbildning inom toxikologin.

Anders Bergendorff har under alla år på ett enastående och engagerat sätt lett utbildningen och även utvecklat utbildningens innehåll och struktur i syfte att uppnå hög kvalitet. Gemensamt med toxikologins företrädare har diskussioner förts så att denna magisterutbildning anpassats efter gällande behov för att ge den kompetens som eftersträvas. Genom införande av problembaserat lärande (PBL) i kursplanen har Anders Bergendorff verkat för ett betydande pedagogiskt förnyelse- och utvecklingsarbete, vilket ledde till att han tilldelades 2001 års pedagogiska pris vid Karolinska Institutet.

Utöver stora pedagogiska och administrativa kvaliteter har Anders Bergendorff lagt ned ett stort personligt engagemang i toxikologutbildningen, och hela tiden värnat om studenterna och deras välbefinnande i egenskap av en ständigt tillgänglig/närvarande "kurspappa".

Anders Bergendorffs insatser och stora engagemang för toxikologutbildningen har varit av utomordentlig betydelse för den höga toxikologiska kompetensen och toxikologins utveckling i Sverige. Anders Bergendorff hälsas därför varmt välkommen som Hedersmedlem i Svensk Förening för Toxikologi.

**Stockholm den 12 mars 2004,
SFTs styrelse**

Patrik Andersson

Rune Berglind

Kerstin Bergman

Agneta Falk Filipsson (sekr.)

Anna Lindberg

Christian Lindh

Lars Wiklund

Lars Wärngård (ordf.)

Tänk att bli hedersmedlem i Svensk Förening för Toxikologi, vilken ära!

Att få lotsa Toxikologutbildningen och vara med och utveckla svensk toxikologi under ett drygt kvartssekel har varit en förmån, som jag inte tillfullo insett förrän nu, i samband med pensioneringen.

Ett varm tack till SFT:s styrelse av årgång 2003, för att ni utnämnt mig till hedersmedlem och årsmötet för alla ovationer och för de fina insignierna : diplommet, den prydligt inramade och välformulerade motiveringen till hedersmedlemskapet och träskulpturen, som är påfallande lik undertecknad.

Anders Bergendorff

SFT 35 år !!!!!!!!!

Boka redan nu **SFTs 35 årsjubileum onsdagen den 27 oktober 2004 på Nobel Forum, Karolinska Institutet.**

Start ca 17.00.

På programmet står bl a tillbakablickar, framåtblickar, mingel, buffé och mycket mycket mer.....

Separat inbjudan med mer detaljer kommer efter sommaren.

Alla SFTs medlemmar är mycket varmt välkomna!

IUTOX

Message from the President

Dear IUTOX member,

We are now only about 3 weeks before the most important IUTOX event will take place, namely the 10th International Congress of Toxicology (ICT X) in Tampere, Finland, 11-16 July 2004. I hope that as many as possible of you have signed up for this congress so that this will be a success and an important milestone in the history of our organisation. So far, there are more than 1,200 registrants. It is still possible to register (see the congress web page <http://www.ictx.org>). The scientific programme looks very promising, it contains the Deichmann lecture by Jouko Tuomisto, 5 key note lectures, 22 symposia, 13 workshops and 6 continuing education courses. In addition, you will be able to visit and interact with 43 exhibitors from industry and trade and service companies. Also, there is a nice social programme and an accompanying persons' programme. Those of you who are coming from abroad may want to enjoy one of the post congress tours either to Lapland, St. Petersburg or Tallinn (Estonia).

I hope all the Member Societies will send delegates to the General Assembly that will be held on Wednesday, 14 July. Important items on the agenda are the election of the 2004-2007 Executive Committee and the decision on the bid for hosting ICT XII in 2010. Another agenda item is proposed amendments to the Statutes and By-laws. We are suggesting the establishment of a permanent standing committee on 'Developing Countries' in order to initiate, co-ordinate and oversee activities of special interest to Member Societies from developing countries.

This will be my last communication with you as IUTOX President. As you will know, the current President Elect, Ali Esat Karakaya from the Gazi University in Ankara, Turkey will take over as President in Tampere for the period 2004-2007. It is with great pleasure and confidence I hand over the responsibility for leading our society to Ali. I am sure the organisation will continue to develop under his able leadership. I will no longer be a member of the Executive Committee after Tampere (if the General Assembly agrees to our proposal for amendments of the By-laws, that is!), since the position as Past President from then on will be ex officio. The idea is that no officer on the Executive Committee shall have the possibility to serve more than two three-year terms.

Being intimately involved in IUTOX affairs has been very rewarding for me, both from a scientific, a social and a personal viewpoint. I would therefore like to thank you all for the stimulating collaboration I have had as IUTOX officer and for all the good friendships I have made throughout the years. I wish you all the best for your continued good work in toxicology as a science and a discipline.

Oslo, 18 June 2004

Erik Dybing

Du har väl inte glömt.....

Saxat från hemsidan (<http://www.ictx.org/>)

Dear Colleagues,

On behalf of the Organising Committee, it is my great pleasure to invite you to attend the 10th International Congress of Toxicology (ICTX). The Venue of the Congress is the Tampere Hall, which is a superb congress facility. The Finnish Society of Toxicology, in collaboration with the International Union of Toxicology (IUTOX), has prepared an exciting congress. All member societies of IUTOX have been invited to contribute to the programme of the congress, and many of them have enthusiastically accepted this invitation

The Organising Committee and its International Scientific Programme Committee have prepared the programme of the Congress jointly with the global scientific toxicology community. Every effort has been made to make sure that the programme covers important and timely topics in toxicology. The plenary lectures and scientific symposia will deal with many crucial issues, such as mechanisms of pesticide toxicity, food safety, carcinogenicity and dioxins, neuro- and immunotoxicology, regulation of gene expression, occupational toxicology, reproduction, low dose risk assessment, apoptosis, bioterrorism, clinical toxicology, precautionary principles, and ethics in toxicology. The

wide scope of the congress provides the participants with possibilities to meet and exchange views with colleagues from all over the world. This is an event where the global toxicology community meets, and names only familiar from reference lists become those of friends and colleagues.

July is the warmest month of the Finnish summer, and Tampere, an old industrial city surrounded by beautiful lakes, will provide a picturesque and dynamic environment for this gathering of toxicologists. Tampere can be easily accessed from all parts of the world. The organisers of the ICTX invite all toxicologists to participate in this event, to enjoy the exciting programme, to meet friends and colleagues and to enjoy the unforgettable Finnish summer with its midnight sun. Together we can make this congress a marvellous scientific and social event!

Welcome to Tampere in 2004!

Kai Savolainen

*President,
10th International Congress of
Toxicology*

SFTs hemsida – www.imm.ki.se/sft

Där finner du bland annat:

- *Nyheter*
- *SFTs tidning Toxicollage*
- *Information om olika aktiviteter*
- *Rapportering från seminarier*
- *Tips på bra länkar*

Vi hoppas att vi tillsammans med dig kan göra hemsidan till en aktuell och angelägen sida för toxikologer.